

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО
МЕХАНОЕЛЕКТРОТЕХНИКА**
град ПИРДОП ул. "Стефан Стамболов" 99
тел. 07181 / 53 70, факс 07181 / 55 13
E-mail: pgme_pirdop.abv.bg

ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

УТВЪРДИЛ:
ЗАМ.ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАПО:
(инж. М.Антова)

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР НА ЦПО:
(инж. Н.Рашева)

У Ч Е Б Е Н П Л А Н

ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ ПО РАМКОВА ПРОГРАМА "Б"

Наименование и код на професионалното направление:	623 Горско стопанство
Наименование и код на професията:	623040 Лесовъд
Наименование и код на специалността:	6230401 Горско стопанство
Степен на професионална квалификация:	Втора

Срок на обучение: в зависимост от заявката на възложителя;
Общ брой часове: 782 часа
Брой часове по теория: 360 часа
Брой часове по практика: 422 часа
Държавни изпити по теория на професията – 4 часа
Държавни изпити по практика на професията – 2 дни по 6 часа
Форми на обучение: дневна / вечерна / задочна / самостоятелна / дистанционна /
Организационна форма: **квалификационен курс**

Пирдоп, 2007

I. ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СПЕЦИАЛНОСТТА

След завършване на професионалното обучение по специалността, обучаваният трябва:

- *да знае:*
 - устройството на растителните клетки и тъкани;
 - основните физиологични процеси, протичащи в растителните организми;
 - горскорастителното райониране на България;
 - систематиката на растенията - групиране на видовете в основните групи – нисши и висши растения и изучаване на типичните им представители;
 - да различава основните видове сечи, използвани у нас и да може да извършва дейностите с ръчни и механизирани инструменти;
 - различните технологии при сечта и извоза на дървените материали и мерки за техническа безопасност при дърводобивния процес;
 - БДС, сортиментите и недостатъците по дървесината за получаване на качествена продукция.;
 - устройството, действието, поддръжката на използваните машини, съоръжения, инструменти и помощни средства;
 - как се обработва, складира, съхранява и запазва добитата дървесина.
 - наредби, правилници и други предписания.
 - абиотичните фактори причиняващи болести по горскодървесната растителност;
 - насекомните вредители, които се срещат по отделните части на дървесните видове;
 - причинителите на паразитни болести по растенията;
 - болестите по горскодървесната растителност, причинени от паразити;
 - болестите по горскодървесната растителност с неинфекционен характер;
 - методите за борба с неблагоприятните въздействия в горите;
 - видовете горски пожари и условията за възникването и разпространението им;
 - методите за определяне на пожарната опасност в горите;
 - методите за гасене на горски пожари;
 - растителни части на гората;
 - лесовъдските признаци на насажденията;
 - закономерностите в растежа и развитието на дървостойките;
 - взаимодействието между гората и средата;
 - възобновяването на гората;
 - учение за смяна на видовете;
 - горската типология;
 - огледни сечи и методите за извеждането им;
 - възобновителни /главни/ сечи;
 - методи за превръщане на издънковите в семенни гори;
 - мероприятия за подпомагане и ускоряване на естественото геодезичните координатни системи;
 - мерки и мащаби;
 - методи за определяне на площи;
 - геодезични инструменти;
 - методите за измерване на ъгли, дължини и превишения;

- видовете грешки при геодезичните измервания;
- опорна геодезична мрежа;
- снимачна основа;
- снимачни методи;
- видове геодезични снимки;
- основни трасировъчни работи;
- строежа на дървесното стъбло и неговите функции;
- основните свойства на дървесината и тяхното значение;
- недостатъците на дървесината;
- стандартите на облите и цепени дървени материали;
- основните моменти в производствения процес на дърводобиването;
- видовете сечища;
- предназначението и изискванията за устройване на временен склад;
- особеностите при извоза на дървените материали;
- ролята и значението на смолодобива;
- основните странични и специални ползвания от горите.
- значението и произхода на почвата;
- по-важните минерали и тяхното значение;
- генетичните групи скали;
- същността на процесите изветряне и почвообразуване;
- горскорастителното и почвено райониране на Република България;
- класификацията на българските почви;
- разпространението и свойствата на по-важните почвени типове в Република България;
- значението на различните почвени разрези и приложението им;
- правилната последователност при вземане на почвени проби.
- научните и латински наименования на дървесните и храстови видове по семейства;
- ареала и разпространението на дървесните и храстови видове;
- морфологичните и анатомични белези на дървесните и храстови видове;
- екологичните изисквания и лесовъдското стопанско значение на дървесните и храстови видове;
- систематиката на дивеча – групирането на видовете в основни групи;
- разпространението на дивеча – условията на местообитанията и ареал;
- морфология – разпознаване на видовете чрез анализиране на външните белези;
- биологичните особености на видовете дивеч;
- неприятелите на дивеча;
- ловно-стопанското значение на дивеча;
- мероприятията за развъждане на дивеч – правилен подбор, норми и срокове в зависимост от условията;
- подходящия начин на ползване на дивеча - лов.
- сроковете за узряване, бране и събиране на горските плодове и семена;
- технологията за добиване на семена от горските видове;
- общите принципи за запазване на посевните материали;
- физичните и физиологичните показатели на посевните материали;
- посевните схеми, норми и отгледните грижи след засяване;
- методите на вегетативно производство на фиданки;
- биологичните особености и екологичните изисквания на горскодървесните видове;

- общата технология за създаване на горски култури, защитни и ландшафтни залесявания;
- значението и методите на селекцията;
- основните форми на стопански ценните дървесни видове.
- общото устройство на машините и съоръженията за добиване на горски семена и плодове;
- общото устройство на машините, използвани при различните видове обработка на почвата;
- машини и апарати, използвани за растителна защита;
- напоителни машини и системи, използвани в горскостопанските работи;
- видове инструменти, машини и технологии, използвани в дърводобива;

- *да могат да:*

- анализират връзката между растенията и факторите на околната среда;
- разпознават по външните отличителни белези основните тревни видове.
- разпознават видовете растителни органи по морфологичните им белези;
- сравняват и разпознават нисшите и висши растения;
- работят с определител;
- изработват хербарийни материали.
- правилно ползване на моторни триони и храсторези;
- подготовка на работни горивни смеси;
- работа с машини за белене;
- правилно поддържане и ремонт на използваната техника;
- работа с подемо-транспортни машини;
- спазване на условията за безопасна работа.
- да ползва личните предпазни средства.
- разпознават признаците на болести причинени от абиотични фактори;
- разпознават насекомните вредители и повредите, причинени от тях;
- разпознават паразитите и болестите, причинени от тях;
- прилагат методите за борба с вредителите и патогените;
- разпознават видовете горски пожари;
- анализират причините и условията за възникването и разпространението им;
- определят пожарната опасност в горите;
- използват методите за гасене на горските пожари.
- иготвят лесовъдска характеристика на насажденията;
- извършват оценка на естественото възобновяване;
- прилагат отгледни сечи в различни по състав, произход и предназначение гори;
- прилагат възобновителни сечи в различни по състав, произход и предназначение гори;
- планират мероприятия за подпомагане и ускоряване на естественото възобновяване.
- извличат информация от планове и карти;
- определят площи;
- избират подходящи инструменти и методи за измерване на ъгли, дължини и превишения;
- обработват геодезични данни;
- разпознават фотоснимки и фотопланове;
- трасират проекти.

- работят с планове и карти;
- определят площи;
- работят с геодезични инструменти;
- измерват ъгли, дължини и превишения при различни теренни условия;
- съставят план на малък обект;
- трасират проекти;
- прилагат правилата за безопасни и здравословни условия на труд.
- познават недостатъците на дървесината;
- прилагат стандартите на дървените материали;
- определят начина на бране, съхраняване и транспортиране на: горските плодове; гъбите; лечебните растения.
- разпознават дървесината на по-важните иглолистни и широколистни видове;
- познават по-важните стандарти на дървесните материали;
- кубират обли и цепени материали;
- изготвят първични документи при сечта и първичната обработка на дървените материали;
- разпознават по-важните гъби и билки, които се срещат в района.
- описват по-важните почвени типове;
- анализират различията между почвените типове;
- анализират връзката между почва, растителност и факторите на околната среда.
- разпознават основните скалообразуващи минерали;
- сравняват и разпознават скалите от различните генетични групи;
- познават конкретните морфологични признаци и свойства на почвата;
- правят необходимите проучвания в зависимост от приложения почвен разрез;
- разпознават по морфологичните белези изучаваните дървесни и храстови видове;
- анализират връзката между околната среда и горските дървета и храсти
- разпознават дървесните и храстови видове по морфологичните им белези;
- определят познати и непознати дървесни и храстови видове с определител;
- съставят самостоятелно сравнителни таблици и ребуси;
- анализират връзката между околната среда и горските дървета и храсти;
- назовават с научните и латински наименования дървесните и храстови видове по семейства;
- изработват хербарийни материали и сбирки;
- спазват екологичните изисквания за опазване на дървесните и храстови видове;
- разпознават видовете дивеч по морфологичните им белези;
- сравняват и разпознават половете при дивеча;
- определят необходимите количества фуражи;
- изграждат съоръжения за подхранване, солища и калища;
- участват в таксация на дивеча;
- прилагат правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
- организират производството на посевни и посодъчни материали за нуждите на залесяванията;
- определят състоянието на суровината при узряването ѝ;
- използват специализирана техника за бране и събиране на шишарки, плодове и семена;
- усвояват и обясняват технологията за добиване на семена от горски видове;
- съхраняват успешно сухи и влажни посевни материали;

- прилагат основни методи за почвоподготовка и залесяване при различни природни условия;
- проучват формовото разнообразие на основните горскодървесни видове;
- спазват правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
- опазват природната среда;
- работят в екип.
- изчисляват основните величини на двигателите с вътрешно горене;
- определят основните параметри при различните видове обработка на почвата;
- определят характеристиките на основните машини, използвани в горскостопанските работи;
- изчисляват различните сили, възникващи в процеса на обработка на дървесината;
- прилагат различните схеми и технологии на работа, използвани в горскостопанските работи;
- определят производителността на различните машини и механизми, използвани в горскостопанската дейност.
- определят състоянието на суровината при узряването ѝ;
- използват специализирана техника за бране и събиране на шишарки, плодове и семена;
- усвояват и обясняват технологията за добиване на семена от горски видове;
- съхраняват успешно сухи и влажни посевни материали;
- прилагат основни методи за почвоподготовка и залесяване при различни природни условия;
- проучват формовото разнообразие на основните горскодървесни видове;
- спазват правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
- опазват природната среда;
- работят в екип.

II. УЧЕБЕН ПЛАН

№	Предмет / модул	Общ брой часове	От тях	
			теория	практика
А. ОБЩА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА				
1.	Здравословни и безопасни условия на труд	16	12	4
2.	Икономика	18	10	8
Б. ОТРАСЛОВА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА				
3	Чужд език по професията	10	10	-
4	Ботаника	40	30	10
5.	Защита на гората	50	30	20
6	Лесовъдство	110	50	60
7.	Геодезия	30	10	20
8.	Лесоползване	30	20	10
В. СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА				
9.	Горско почвознание	30	10	20
10.	Дендрология	40	20	20
11.	Ловно стопанство	30	10	20
12.	Основи на горско-стопанските дейности	110	40	70
13.	Горска таксация	50	20	30
14.	Горски култури и селекция	70	40	30
15	Механизация на горското стопанство	30	10	20
Г. ПРОИЗВОДСТВЕНА ПРАКТИКА		60	-	60
Д. ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА		60	30	30
ВСИЧКО: А + Б + В + Г + Д		782	360	422

III. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Обучението се извършва при спазване на Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професия "Работник в горското стопанство", (ДОИ);
2. Пълният курс на обучението дава възможност за придобиване на степен на професионална квалификация по професия 623060 "работник в горското стопанство", специалност 6230602 "Дърводобив".
3. Професионалното обучение за придобиване на професионална квалификация завършва с полагане на държавни изпити по теория на професията и практика на професията.
4. Държавните изпити по теория на професията и по практика на професията се провеждат по национални изпитни програми в съответствие с държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията.
5. Завършеното професионално обучение с придобиване на степен на професионална квалификация се удостоверява със свидетелство за професионална квалификация.
6. Изисквания към кандидатите за обучение:
 - завършено основно образование (ДОИ);
 - минимална възраст 16 години;
 - физически годен да упражнява професията "Работник в горското стопанство", което се удостоверява с медицинско свидетелство, доказващо, че тази професия не му е противопоказна (ЗПОО, чл. 12).

7. Препоръчително е обучението да се извършва с 8 обучаеми в група.

8. Изисквания към материалната база:

8.1. Учебни кабинети:

- работно място на преподавателя;
- индивидуални работни места за всеки обучаван;
- демонстрационни макети и модели, реални образци, онагледяващи табла, учебни филми.

8.2. Учебни работилници и лаборатории:

- да отговарят на нормативните изисквания в съответствие с дейностите, които се извършват в тях;
- работно място на преподавателя;
- индивидуални работни места за всеки обучаван;
- инструменти, материали, и техническа документация /инструкционни карти/ за всяко упражнение;
- технически средства, елементи и машини за извършване на необходимите дейности;
- индивидуални предпазни средства;
- необходими битови помещения (съблекални, санитарни възли, складови помещения).

IV. УЧЕБНИ ПРОГРАМИ

V. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

1. Изпит по теория.

1.1. Усвоени знания за общите и специфичните машиностроителни дейности в съответствие с нормативните изисквания.

1.2. Утвърдено отношение за здравословно и безопасно упражняване на изучаваната професия и опазване на околната среда.

1.3. Придобити икономически и трудово-правни знания и умения.

1.4. Знания и умения за информационна техника и технологии.

1.5. Справяне с предвидими и рутинни задачи на работното място, осъществяване на комуникации.

2. Изпит по практика.

2.1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

2.2. Ефективна организация на работното място.

2.3. Спазване на изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.

2.4. Правилен подбор на материали, инструменти и изделия, съобразно с конкретното задание.

2.5. Спазване на технологичната последователност на операциите според изпитното задание.

2.6. Качество на изпълнение на изпитното задание.

2.7. Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на изпитното задание